TUNNIKAVA PÕGENEMISMÄNGULE "GRETA JÜNGRID"

Tunnikava autor: Kadri Kalda

Põgenemismäng keskendub kliimamuutustest tulenevatele keskkonnaprobleemidele. Kliimaaktivist Greta Thunberg on saamas 100 aastaseks ja saadab tulevikust tänapäeva noortele neli kirja. Oma kirjades maalib Greta pildi sellest, milliseks kujuneb maailm tulevikus, kui ei võeta juba täna ette olulisi samme kliimamuutuste tõkestamiseks. Ta kutsub noori üles kaasa mõtlema ja andma oma panust kliimamuutuste mõju vähendamiseks.

KOOLIASTE II-III kooliaste

LÕIMING geograafia, ühiskonnaõpetus, keemia, kirjandus, võõrkeeled, kunst

TUNNI KESTUS 90 min (45 + 45 min)

TUNNI EESMÄRK

Õpilane:

- mõistab kliimaprobleemi olemust ja teab, millised tagajärjed on kliimamuutustel;
- oskab välja tuua võimalusi, kuidas tema ise saab kliimaprobleemi lahendamisele kaasa aidata
- oskab teha kaasõpilastega koostööd probleemide ja ülesannete lahendamisel.

I TUND (45 minutit)

1. Põgenemismängu mängimine (20–30 min)

Ettevalmistus. Lugege enne mängimist põgenemismängu juhendmaterjal ise läbi ja vajadusel printige endale sellest koopia.

Jagage õpilased 3-5 liikmelisteks rühmadeks. Võimalusel suunake õpilased ülesandeid lahendama nii, et nad teiste rühmade lahendamist hästi ei näe. Nii säilib ka neile põnevust, kes teistest pisut aeglasemad on.

Eelhäälestus. Enne alustamist tuletage õpilastele meelde, et põgenemismängu lahenduseni jõudmiseks on kõige parem mõte kõikide liikmete kaasamine ja meeskonnatöö. Mõned ülesanded on keerulised, millele leiab ainult koos nuputades õiged lahendused.

Alustage mängimist. Jälgige õpilaste juhendamisel juhendis välja toodud samme.

2. Tagasiside mängule (5–10 min)

Arutage õpilastega järgmiseid küsimusi suures ringis või rühmades:

- Mis mängus juhtus?
- Kuidas te ennast mängu ajal tundsite?
- Kuidas teie rühmas mängu ajal rollid jagunesid?
- Millised olid teie jaoks kõige keerulisemad ülesanded? Millised kõige lihtsamad?
- Miks me seda mängu üldse mängisime?

3. Pikema tunni puhul võimalikud jätkutegevused (10-15 minutit)

Variant 1: tutvuge lähemalt kohvris leiduvate materjalidega

Uurige kliimamuutuste tagajärgesid, mis on Greta kirjades välja toodud. Lugege need kirjad õpilastega koos veel kord läbi. Pange paberile märksõnadega kirja, milliseid mõjusid keskkonnale kirjades välja tuuakse. Tõmba joon alla neile, millest te varem kuulnud ei olnud.

Abivahend õpetajale

Kirjades välja toodud globaalsed keskkonnaprobleemid tulevikus on järgmised:

- CO_2 kontsentratsiooni tõttu õhus on suurenenud ookeanides ja merevees vee temperatuur ning happelisus.
- Krevetid ja krabid on ilma kestadeta ja korallrifid on kadunud.
- Zooplanktonit on vähem ja toiduahelad on pea peale pööratud.
- Paljud kalaliigid on hävinud.
- Ennustus, et kliimapõgenikke on 2050. aastaks 150 miljonit läks täide ja neid on rohkemgi.
- Joogivett on vähe, põllu viljakus väheneb, mitmeid piirkondi mõjutavad tugevad tormid, põuad, vihmasajud või merevee tõus.

Mõju Eestile:

- Ekstreemsemate ilmastikuolude ja põudade tõttu oli näitekskartuli saagikus mõnel aastal juba 25–50% väiksem.
- 2010. aasta kuumal suvel oli inimeste suremus 30% suurem.
- Soojade talvede ajal ei hävinenud taimekahjurid, mis suvel hakkasid põldudel kasvavaid liike kahjustama.
- Eksootilisi puuvilju (banaanid, avokaadod ja kiivid) on Eestis poole vähem saada, sest nende kasvatuspiirkonnad on kliimamuutustest eriti mõjutatud.

Variant 2: viige õpilastega läbi arutelu

Andke meeskondadele vastamiseks järgmised küsimused:

1. Mis on olnud Greta panus kliimamuutuste vastasesse võitlusesse?
2. Kas te teate, et ka Eestis korraldatakse iganädalaselt kliimastreike? Kas te oleksite valmis neis osalema? Uurige koos Fridays For Future liikumise tegevusi Eestis.

3. Mida saan mina teha selleks, et kliimamuutuste mõju vähendada? Vaadake koos teiste põgenemismängu läbinud noorte ideid meie ühises Padletis: padlet.com/maailmaharidus/greta.

II TUND (45 minutit)

Valige koos õpilastega neist variantidest tegevus, mis neid kõige rohkem huvitab.

1. Mängige Kliimakooli kaardimängu, mille leiate viimasest põgenemismängu karbist. Mängu ülevaatliku juhendi leiad siit ja põhjaliku 45-minutilise tunnikava siit. Kaardimängud palume Mondole tagastada koos kohvritega.

2. Mõelge välja isikuid või rolle, kes võiksid samamoodi tulevikust noortele kirja saata. Paluge õpilastel kas meeskondades või üksi kirja sisu välja mõelda. Mida tahaks tänastele noortele teada anda Eesti president aastal 2100? Millise sõnumi soovib edasi anda näiteks loodusteadlane, farmer, insener või energiatööstuse juht? Kirja autor võib elada mõnes teises riigis või piirkonnas ja kirjutada inglise või mõnes muus võõrkeeles.

3. Vaadake Maailmakooli filmikogust filmi "Greta põlvkond" (53 minutit). Filmi juurde on koostatud ka tunnikava ja tööleht. Võite ka paluda õpilastel vaadata filmi kodus, et saaksite klassiruumis tunnikava läbi teha. Film on hea inspiratsioon 4. jätkutegevuseks.

4. Kujundage rühmatööna kliimastreigi plakat. Võimalik ülesande püstitus: "Millise plakatiga läheksite teie järgmisele kliimastreigile?" Mõtteid leiate "Greta põlvkonna" filmist, FFF veebilehelt või internetist, nt "climate strike message". Noored võiksid esitleda oma plakateid ja põhjendada, miks nad just sellise sõnumi valisid. Hiljem saate plakateid kasutada klassi või kooli seinte kujundamiseks.

5. Vaadake õpilastega kliimamuutuste teemalisi e-külalistunde (15-20 minutit) ja kasutage nende juurde kuuluvaid tunnikavasid ja töölehti.

6. Paluge õpilastel uurida mängus kasutatud veebilehekülgi: Climate Clock ja kliimamuutuste infoveeb.

7. Kasutage Energia Avastuskeskuse kliimamuutuste teemalisi materjale: Mõttekaardi koostamine või Amet kogu eluks muutuvas kliimas.